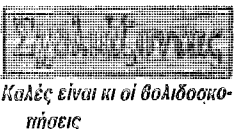

9/6/84

Καλές είναι κι οι θαλιδοκολλησίες

Νά, λοιπόν, που είχαμε δειχθεί τον δήμο, απ' ότι διαβάζουμε σε αποκλειστική συνέντευξη σε εφημερίδα της πόλης μας. Τά «Δημητριά» δέν ξεχάστηκαν. Είναι, πραγματικά, ένα μεγάλο γεγονός. Μόνο που στά τόσα θαυμαστά που διαβάσαμε, λίγους μήνες πριν από την πραγματοποίηση του Θεσσαλονικιώτικου φεστιβάλ, δέν διαπιστώσαμε κομιά τελειωμένη δουλειά. Ξεκλείει, θαλιδοκολλησίες, συζητήσεις και έλλιπες. Δηλαδή, συγκεκριμένο τίποτα. Και, φυσικά, δέν αρφιβάλλουμε ότι τά «Δημητριά» θά γίνουν και φέτος και θάχει και κόποιες αξιολογες (άν βλέπετε, πολύ αξιολογες) συμμετοχές, όπως σχεδόν σ' όλα τά χρόνια συνέβαινε. Τό θέμα δέν είναι κεί. Μάλαμα και μιλούσαμε πάντοτε γιά τήν έγκαιρη οργάνωση και προγραμματισμό. Τό ερώτημα είναι πώς μετράει ο καθένας αυτά τό «έγκαιρη». Και, φυσικά, παραμένει ή διοφήση της μητρίας: ίδια γένση...

Επιτέλους

Μά πολλή χαρά διαβάσαμε ότι, επιτέλους, ο δήμος, μαζί με τόν νεοειρμηνεύτα συλλογο καλλιτεχνών εικαστικών τεχνών, θά οργανώσουν εφέτος τήν Απονομιζόμενη έκθεση αλλά με ώριμες άναμνήσεις έτησια έκθεση Θεσσαλονικιών ζωγράφων. Είναι κάτι που έλειπε και που τονίσαμε πολλές φορές ότι έπρεπε να γίνει. Επομένως ή στήλη δέν μπορεί παρά να έκφρασει τήν ικανοποίησή της.

Θετικό μέτρο

Η άπόφαση της ύπουργού πολιτισμού κ. Μερκούρη να καταργηθεί τό εισιτήριο και να μπαίνουν όλοι δωρεάν στά μουσεια άποτελεί θετικό μέτρο γιά τήν πολιτιστική άνάπτυξη. Όχι πώς δέν όζει να δίνουν οι πολίτες τό σχετικό χαμηλό εισιτήριο γιά να χαρούν τά άριστουργήματα των μουσειών μας. Στό κάτω της γραφής πληρώνουν πολύ περισσότερο και θέλουν κάποτε άφείδες. Αλλά, όπως και νάναι, τό μέτρο του ΥΠΠΕ θά βοηθήσει.

Εύκαιρία γιά χορωδία

Είχαμε γράψει τήν περασμένη Τετάρτη γιά τήν εξέλιξη τού θέματος τού κ. Κοντογεωργίου, σχετικά με τήν ΕΡΤ. Σημειώνουμε ότι άποτελεί πρώτη τάξεις εύκαιρία γιά τήν Θεσσαλονικία να χρησιμοποιήσει τόν δημιουργό της χορωδίας τού τρίτου προγράμματος γιά τήν δημιουργία μιάς χορωδίας τού σόμμου που θά συμβάλει στην μουσική άνοπήση της Θεσσαλονίκης. Είναι παρήγορο τό ότι ο δήμος δείχνει κάποιο ενδιαφέρον προς τήν κατεύθυνση αυτή και θά ήταν θετικότατό αυτό τό ενδιαφέρον γίνονται πού έννοια. Είναι πραγματικά άπορία άξιο πώς γιά ένέργειες που χρειαζόνται ή μηχανή κινείται με θρασύ ρυθμό, ενώ αντίθετα προκειμένου να διατεθούν κονδύλια γιά μετριοτίτες οι ένγκρισμοί σβόινουν ταχίστα...

Θετικό έργο

Κλείνει αυτές τις ήμέρες ή χειμερινή σειρά συναντήσεων ή πρακτικής άρχηστρας Θεσσαλονίκης και θά πρέπει γιά μία ακόμη φορά να υπογραμμισθεί πού θετικό ύπήρξε τό έργο της ΚΟΦ στην χρονιά πού

Ο πεζογράφος και θεατρικός συγγραφέας Πιραντέλλο: «Η τέχνη άνώτερη απ' τή ζωή»

**Κάθε άνθρωπος δέν είναι «ένας»
και δέν βλέπει τόν έαυτό του**

Μισόν αιώνα πριν τό θραβείο Νόμπελ δινόταν στόν Λουιτζί Πιραντέλλο, τόν Ιταλό θεατρικό συγγραφέα που έξ ίσου σημαντικές ήταν οι επιδόσεις του στην πεζογραφία, με μυθιστορήματα και διηγήματα. Δύο χρόνια άργότερα ή Ιταλία θά έχανε (τό 1936) έναν από τούς πιά σημαντικούς πνευματικούς άνθρώπους της, μιά φυσιογνωμία που είχε φέρει στό παγκόσμιο θέατρο τό δικό του ύφος, τήν δική του άποψη.

Η επιβράβευση του με τό Νόμπελ ήταν δίκαιη, γιάτί ο Πιραντέλλο είχε άγωνιστεί σ' όλη του τή ζωή και τήν επιτυχία τήν κέρρισε σιγά-σιγά, ύπομονετικά, χωρίς κομιά ύποχώρηση στις ιδέες του και στην πνευματική του αξιοπρέπεια. Θά μπορούσε μάλιστα να πεί κανείς πώς ή επιτυχία τόν έθρκε ύστερα από πολλά χρόνια πείρας και σκληρής εργασίας. Σήμερα είναι πιά πολύ γνωστός σάν θεατρικός συγγραφέας (αυτές τις μέρες ο θίασος Ζαμπιουλόαη - Μυράτ μιάς παρουσιάζει μία από τις μεγάλες του επιτυχίες, τό «Νά ντυσούμε τους γυμναίους» ύπόστατό στό θέατρο άσκληρήκε αρκετά άνά και άφού είχε στερεωθεί ή φήμη του σάν μυθιστοριογράφου και, κυρίως, σάν διηγηματογράφου.

Μετά τόν πόλεμο άρχισαν όλοι να προσέχουν τήν πρωτοτυπία τού Πιραντέλλο και κατάλαβαν πόσο έπικρο και πόσο «δικό τους» ήταν τό πιραντελλικό έργο. Κι όπως συμβαίνει συχνά, πέρσαν από τό ένα άκρο στό άλλο, προσπαθώντας να βρουν στό έργο του συγγραφέα και πράγματα που δέν ύπήρχαν. Χρειάστηκε κάποια στιγμή να επέμβει ο ίδιος γιά να ξεκαθαρίσει τά καλλιτεχνικά του άρια και τήν συγγραφική του μέθοδο. Απαντώντας στην έρώση μιας έφημερίδας ειπε τά εξής χαρακτηριστικά:

«Φίλε μου, όταν ένας άνθρωπος ζει, δέν βλέπει τόν έαυτό του. Δοκιμάστε, λοιπόν, να τόν δειξέτε, τήν ώρα που ζει και θασανείζεται από τά πάθη του, βάζοντας μπροστά του έναν καθρέφτη: ή θά μείνει κατάπληκτος βλέποντας τόν έαυτό του ή θά στρέψει άλλοι τά μάτια του γιά να μήν τόν βλέπει ή θά φτύσει άναγκασμένος τήν εικόνα του ή θά δώσει θυμωμένος μιά γροθιά να τή σπάσει και άν έκλαψε δέν μπορεί πιά να κλάψει κι άν γελάσει δέν

άντίθεση ανάμεσα στη ζωή και στην έκφρασή της, που είναι τόσο φανερή πιά στη σύγχρονη σκέψη.

Και πιά είναι τά πρόσωπα ενός τέτοιου θεάτρου; Όχι άσφαλως «τυπικοί», όπως μπορεί νά φανταστεί κανείς εκ πρώτης όψεως, όχι σύμβολα,

Ο Λουιτζί Πιραντέλλο στην ώριμότητά του.

αλλά άντιπροσωπευτικές έκφράσεις αυτού του δράματος, που δέν είναι τό έθραμα μερών, αλλά τής ολότητάς, με και αυτό άποτελεί τή ρίζα όλων των πιθανών δραμάτων, όλων των φανταστικών κομωδιών.

Αν προσέξει κανείς θά δει πώς υπάρχουν μιά μαμοναμένη προσπάθεια στό πιραντελλικό έργο να είναι άληθινά, χωρίς να είναι άληθοφανή, ένας άπελιτισμένος αγώνας να ξεπε-

είν' άλήθεια. Δέν είναι' άληθεια!

Δέν είναι δύσκολο να δει κανείς πώς έκφράζεται μέσα σ' αυτές τις φράσεις ή άνάλυση όποιασδήποτε άνθρώπινης προσωπικότητας.

Πραγματικότητα και σκέψη

Χωρίς να μπορούμε να καταλάβουμε ούτε γιάτί, ούτε από τί πράγμα, νιώθουμε τήν άνόγη να ξεγελάμε συνεχώς τούς έαυτούς μας μέσα από τήν αύθόρμητη δημιουργία μιας πραγματικότητας (μιάς γιά τόν κανένα κι όχι ποτέ τής ίδιας γιά όλους) που μός άποκαλύπτεται σιγά - σιγά μάλιστα κι άπατηλή. Ετσι φθάνει κανείς στό λεπτό θέμα τής ύποκειμενικότητας και της σχετικότητας.

Πολλοί μίλησαν γιά άπολυτότητα σκεπτικισμού, γιά πτώση της ήθικής, γιά νομιμοποίηση κάθε σάβαρσεας. Ο Πιραντέλλο, όμως, άποκρούει όλες αυτές τις κατηγορίες. Άλλο πράγμα (άπαντά) είναι ή λογική σχετικότητα κι άλλο ή ήθική βεβαιότητα. Αν είναι άλήθεια ότι οι σχέσεις μας είναι από άνόγη ύποκειμενικές ή σχετικές, άν είναι άλήθεια πώς ή «πραγματικότητα» είναι μιά ψευδαίσθηση, άλλο τόσo είναι άλήθεια πώς ή ήθική βεβαιότητα είναι μιά άκατοκινητή άπαίτηση τής αυθεντίας.

Ο φιλόσοφος κι ο διανοούμενος στέκουν πάνω από τόν ποιητή και τόν καλλιτέχνη και ύπομονομίζουν τήν άνόγη τής ύπαρξης ενός «πένθεν έσχε» γιά τή άποκατάσταση τής ήθικής. Τό πρόβλημα είναι: τί ρόλο παίζει ή θέληση στη ζωή μας; Και ο Πιραντέλλο άπαντά:

Ζούμε κατά τό ήμισο μέσα στο όνειρο και κατά τό άλλο ήμισο είμαστε παραδομένοι στην αυθαίρεση τών αισθησών μας. Σπάνια ο άνθρωπος ξέρει να δικαιολογήσει τις σημαντικότερες πράξεις του, αυτές που είναι άποφασιστικές γιά τήν ύπαρξή του. Πώς έγινε αυτό; Και ή άπόννηση άντιχεί πάντα κάποια έτσι: δέν έξερω πώς.

Η άντίθεση άνάμεσα στην σκέψη και στην πραγματικότητα βρίσκει τήν άντοκροση τής στην άντίθεση

Θεατρική παράσταση σε θέατρο, μερικοί οι πολλοί έκπληκτοι και έκθαμβωτοι από έκπληκτους. Τό κομμάτι κόνιεται από έκπληκτους - γίγρια. Είναι η επίεπρία θαυμάσια.

Τό μεγάλο φεστιβάλ Ενα καλλιτεχνικό είκοσαήμερο στο Έδιμβούργο

Θέατρο, μουσική, χορός και κινηματογράφος

Γιά 38η χρονιά πραγματοποιείται φέτος τό μεγάλο φεστιβάλ τού Έδιμβούργου, τής μαγευτικής πρωτεύουσας τής Σκωτίας. Ως χρόνος τελέσεως έχει καθορισθεί τό διάστημα από 12 Αυγούστου μέχρι 1 Σεπτεμβρίου, ενώ μία μέρα προηγουμένως θά έχει άρχισεί τό φεστιβάλ κινηματογράφου. Όπως είναι γνωστό, τό φεστιβάλ αυτό, έχει μιά ποικιλία έκδηλώσεων, τό δε συνολικό πρόγραμμα περιλαμβάνει συναυλίες, παραστάσεις όπερας, θέατρο, χορό, κινηματογράφο, εικαστικές τέχνες, μουσική τζάζ κ.λπ.

Ο Άγγλοι ύποστηρίζουν ότι τό φεστιβάλ τού Έδιμβούργου, με τήν ποικιλία περιεκτικότητας, τόν πλούτο των έκδηλώσεων και τις πάντοτε θαυμάσιες συμμετοχές, είναι τό καλύτερο και μεγαλύτερο τού κόσμου. Οπωσδήποτε είναι ένα φεστιβάλ μεγάλων αξιών, που κατά καιρούς έχει φιλοξενήσει μεγάλα άνδρα της τέχνης, όπως τόν Κλαούντιο Αμαντό, τόν Κλαούντιο Αρράου, τήν Τερέζα Μπεργκάντζα, τήν Μαρία Κάλλας, τόν Ντήτριχ Φίσερ - Ντισκόου, τόν Γεωργίου Μενουάνη, από τόν κόσμο τής μουσικής και από τούς ήθοσιους διασημότητες σάν τόν Άλφρενς Ολιβιέ, τόν Πίτερ Ούστίνωφ, τόν Ριλντ Σκόφιλντ, τήν Κλορί Μπλουμ, τήν Μάρλεν Ντήτριχ, τήν Πέγκυ Ασφορφ και πλήθος άλλους. Μερικοί από αυτούς δέν θά λείψουν ούτε εφέρος.

Πολυμέρεια

Εκείνο, που έχει σημασία, είναι ότι στην πανέμορφη αυτή πόλη, γνωστή σάν «Άθινα τού Βορρά», δέν γίνεται ένα φεστιβάλ, αλλά πολλά μαζί. Ετσι εκτός από τό βασικό πρόγραμμα τού Διεθνούς Φεστιβάλ Έδιμβούργου, που άποτελεί και τόν κύριο κορμό τής όλης έκδηλώσεως, υπάρχουν και οι εξής διοργανώσεις:

Στό ίδιο διάστημα από 12 Αυγούστου μέχρι 1 Σεπτεμβρίου, διοργανώνεται και τό «Φρίντζ φεστιβάλ», που θά τό λέγουμε τό «Περιθωριακό φεστιβάλ», γνωστό πιά σ' όλόκληρο τόν κόσμο σάν τό μεγαλύτερο και πιά συναρπαστικό φεστιβάλ τού είδους αυτού. Θά μπορούσε να πεί κανείς πώς έχει ένα άνεισημο χαρακτήρα από ότι τό βασικό φεστιβάλ τής σιστικής πρωτεύουσας και ψυχογενεί συνεχώς τόν κόσμο στις πλατείες και τούς δρόμους. Κι άκόμη σε μερικά θέατρα και άλλες αίθουσες, σ' όλη τήν πόλη, υπάρχουν έκατοντάδες έκδηλώσεις θεάτρου, επίθεωρήσεων, κωμωδών, χορού, δημοτικής μουσικής, παιδικών θεάτρων και έκθεσεων. Ετσι όχι μόνο δέν μένει κανείς χωρίς κάποια έκδηλωση, αλλά αντίθετα δέν τό φθάνει ο χρόνος του γιά να τις παρακολουθήσει όλες.

Υπολογίζεται ότι στό «Φρίντζ φεστιβάλ», μετέχουν περίπου 450 συγκροτήματα από όλον τόν κόσμο και από αυτά τά 40 προέρχονται από τις Ηνωμένες Πολιτείες, τόν Καναδά, τήν Αυστραλία, τήν Ευρώπη και τά υπόλοιπα από άλλες χώρες, από διάφορες γωνίες τής γης.

Στά πλαίσια τού φεστιβάλ ύπάρχει και τό «Τατού φεστιβάλ» τού Έδιμβούργου, που άρχίζει στις 10 Αυγούστου. Προκειται γιά μία πρωτότυπη σειρά έκδηλώσεων πού πραγματοποιείται με σκοπό τήν άνάπτυξη τού

Καθηγητής

